

บันทึก

เรื่อง การเริ่มนับระยะเวลาเพื่อใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๕ แห่ง
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๕๕๐๖/(๓)/อร/๔๖๖๙ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๒๔๗๙ เลขที่ดิน ๕๑๖๙ พร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินแปลงดังกล่าว ซึ่งมีชื่อ นายจรัส แสงแย้ม และนางนวล ปรามค์ แสงแย้ม เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ถูกเวนคืนเพื่อสร้างทางพิเศษระบบทางด่วนชั้นที่ ๒ สาย แจ้งวัฒนะ-บางโคล่ และ สายพญาไท-ศรีนครินทร์ ซึ่งเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ตกลงทำสัญญาและรับเงินค่าทดแทนไปจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทยแล้วตามสัญญาเลขที่ คจท.นบ ๑๗๓/๓๒ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๒ ต่อมาเมื่อมีประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๕ ออกใช้บังคับ บุคคลดังกล่าวจึงได้ติดต่อขอรับเงินค่าทดแทนเพิ่มตามที่คณะกรรมการแก้ไขราคา ฯ ได้กำหนดให้ โดยทำบันทึกการรับเงินค่าทดแทนเพิ่ม และได้รับเงินค่าทดแทนแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๕ หลังจากนั้น การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ไปรับเงินค่าทดแทนเพิ่ม

นายจรัส แสงแย้ม และนางนวลปรามค์ แสงแย้ม ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๕ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้อุทธรณ์ได้ตกลงทำบันทึกการรับเงินค่าทดแทนเพิ่มเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๕ และได้ยื่นอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๕ ย่อมเป็นการยื่นอุทธรณ์พ้นระยะเวลาหกสิบวันตามกฎหมาย จึงไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา แต่เจ้าของทรัพย์สินโต้แย้งว่า เมื่อการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ แจ้งให้เจ้าของทรัพย์สินมารับเงินค่าทดแทน ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมายควรเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ อุทธรณ์ดังกล่าวจึงเป็นอุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นปัญหาว่าการเริ่มนับระยะเวลาเพื่อใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๒๕ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ วรรคสาม มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้น ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาอสังหาริมทรัพย์ มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๔ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ จะเริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด กล่าวคือ นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้ตกลงทำบันทึกการรับเงินค่าทดแทนกับการทางพิเศษแห่งประเทศไทยหรือนับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหนังสือแจ้งให้ไปรับเงินค่าทดแทน ซึ่งกรมโยธาธิการได้เคยหาหรือปัญหาข้อกฎหมายในลักษณะนี้ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกามาแล้ว แต่ในกรณีของกรมโยธาธิการมิได้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของทรัพย์สินมารับเงินค่าทดแทน คงมีเพียงการทำบันทึกการรับเงินค่าทดแทนไว้ และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยว่าให้เริ่มนับระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ตั้งแต่วันที่มีการทำบันทึกการรับเงินค่าทดแทนดังกล่าว ซึ่งกรณีของกรมโยธาธิการแตกต่างจากข้อเท็จจริงของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ฯ เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือปัญหาดังกล่าวมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ เพื่อจักได้ยึดเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าของทรัพย์สินรายอื่นต่อไป

ในการพิจารณาปัญหาที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย) สรุปความได้ว่า เมื่อมีประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๔ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ออกใช้บังคับ คณะกรรมการแก้ไขราคาค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ได้พิจารณาจ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่มให้แก่ผู้ถูกเวนคืนเพื่อสร้างทางพิเศษระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ สายแจ้งวัฒนะ-บางโคล่ และสายพญาไท-ศรีนครินทร์เป็นจำนวนหลายร้อยราย ผู้ถูกเวนคืนที่มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนเพิ่ม รวมทั้งนายจรัส แสงแย้ม และนางนวลปรางค์ แสงแย้ม ได้ติดต่อสอบถามเพื่อขอรับเงินค่าทดแทนเพิ่มจากการทางพิเศษแห่งประเทศไทยมาโดยตลอด เมื่อการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่มแก่ผู้ถูกเวนคืนแล้ว นายจรัส แสงแย้ม และนางนวลปรางค์ แสงแย้ม ก็ได้มาทำบันทึกการรับเงินค่าทดแทนเพิ่มและได้รับเงินดังกล่าวจำนวน ๑๗๘,๕๔๐.๙๙ บาทไปในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๕ แต่เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การทางพิเศษแห่งประเทศไทยจึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ แจ้งให้นายจรัส แสงแย้ม และนางนวลปรางค์ แสงแย้ม มารับเงินค่าทดแทนเพิ่มจำนวนนั้น สำหรับใบตอบรับหนังสือแจ้งให้มารับค่าทดแทนเพิ่มของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้สูญหายไป จึงไม่อาจทราบว่าคุณถูกเวนคืนรายนี้ได้รับหนังสือแจ้งให้มารับเงินตั้งแต่วันที่เท่าใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาที่ขอหารือมาประกอบกับคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย) แล้วเห็นว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่มและการให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนเพิ่มใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีนั้นมีบัญญัติ

ไว้ในมาตรา ๑๐ ทวิ^๒ และมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง^๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๔ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ฯ โดยมาตรา ๑๐ ทวิ บัญญัติว่ารัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการตามมาตรา ๙ หรือคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๙ แก้ไขราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือราคาเบื้องต้นสำหรับที่ดินเสียใหม่ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติได้ และให้ถือว่าราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่แก้ไขแล้วเป็นราคาซื้อขายที่ตกลงกันใหม่แทนราคาเดิมและราคาเบื้องต้นที่แก้ไขแล้วเป็นราคาเบื้องต้นที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ แล้วแต่กรณี เมื่อได้มีการแก้ไขราคาแล้ว มาตรา ๑๐ ทวิ วรรคสอง บัญญัติให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีหนังสือภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมารับเงินส่วนที่เพิ่ม และมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า หากผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนเพิ่มไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนด ก็อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๒) เห็นว่า ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติให้เริ่มนับระยะเวลาในการใช้สิทธิอุทธรณ์ตั้งแต่วันที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทน แม้ว่าเรื่องนี้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยจะได้จ่ายเงินค่าทดแทนเพิ่มให้แก่นายจรัสแสงแย้ม และนางนวลปรางค์ แสงแย้ม ไปแล้วแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๕ แต่เมื่อการทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ แจ้งให้นายจรัส แสงแย้ม และ

^๒มาตรา ๑๐ ทวิ ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ เห็นว่า เมื่อคณะกรรมการได้ประกาศราคาเบื้องต้นสำหรับที่ดินที่จะเวนคืนทั้งหมดหรือบางส่วนแล้ว ถ้าปรากฏว่าราคาของที่ดินได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ และราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่เจ้าหน้าที่ได้จ่ายให้แก่ผู้ถูกเวนคืนตามมาตรา ๑๐ หรือราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ที่คณะกรรมการได้กำหนดและประกาศไปแล้วตามมาตรา ๙ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลตามมาตรา ๑๔ รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการตามมาตรา ๙ หรือคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๙ แก้ไขราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือราคาเบื้องต้นสำหรับที่ดินเสียใหม่ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติได้ และให้ถือว่าราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่แก้ไขแล้วเป็นราคาซื้อขายที่ตกลงกันใหม่แทนราคาเดิม และราคาเบื้องต้นที่แก้ไขแล้วเป็นราคาเบื้องต้นที่คณะกรรมการกำหนดมาตรา ๙ แล้วแต่กรณี

ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีหนังสือภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ประกาศแก้ไขแจ้งให้ผู้มีสิทธิมารับเงินซึ่งเป็นราคาของอสังหาริมทรัพย์ส่วนที่เพิ่มขึ้น และให้นำมาตรา ๒๕ วรรคสอง และมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าการสั่งให้แก้ไขตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นคุณแก่บุคคลตามมาตรา ๑๔ บุคคลใดมาครั้งหนึ่งแล้ว จะสั่งให้แก้ไขใหม่เพื่อบุคคลนั้นอีกไม่ได้

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

นางนวลปรางค์ แสงแย้ม มารับเงินค่าทดแทน สิทธิอุทธรณ์ของผู้ถูกเวนคืนรายนี้ก็ต้องเริ่มนับแต่วันที่ผู้ถูกเวนคืนได้รับหนังสือแจ้งให้มารับเงินค่าทดแทน และแม้ว่าไม่มีหลักฐานว่านายจรัสฯ และนางนวลปรางค์ฯ ได้รับหนังสือที่แจ้งไปนั้นในวันที่เท่าใด ก็พึงเห็นได้ว่านายจรัสฯ และนางนวลปรางค์ฯ จะได้รับหนังสือลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ อย่างเร็วก็ในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ นั้นเอง ข้อเท็จจริงปรากฏว่านายจรัสฯ และนางนวลปรางค์ฯ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๓๕ ซึ่งเมื่อนับตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ ก็เป็นเวลาเพียง ๕๗ วัน จึงยังอยู่ในระยะเวลาหกสิบวันที่กฎหมายกำหนดให้อุทธรณ์ได้

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา